

Saksbehandler:
Terje Skau, telefon: 33 40 60 35
Økonomi

Kommunale gebyrer 2026

Utvalg	Møtedato	Type	Saksnummer
Utvalg for miljø, teknikk og næring	19.11.2025	PS	072/25
Formannskapet	24.11.2025	PS	136/25
Kommunestyret	10.12.2025	PS	161/25

Kommunedirektørens innstilling

Gebyrer for følgende områder, slik de fremgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2026:

Vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Gebyrgrunnlaget settes til 100% av selvkost for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Vedtak som innstilling fra Formannskapet, 24.11.2025

Gebyrer for følgende områder, slik de fremgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2026:

Vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Gebyrgrunnlaget settes til 100% av selvkost for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

19.11.2025 Utvalg for miljø, teknikk og næring:

Møtebehandling:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

UMTN - 072/25 Vedtak:

Gebyrer for følgende områder, slik de fremgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2026:

Vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Gebyrgrunnlaget settes til 100% av selvkost for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

24.11.2025 Formannskapet:**Møtebehandling:**

Innstilling fra utvalg for miljø, teknikk og næring ble enstemmig vedtatt.

FSK - 136/25 Vedtak:

Gebyrer for følgende områder, slik de fremgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2026:

Vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Gebyrgrunnlaget settes til 100% av selvkost for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

10.12.2025 Kommunestyret:**Møtebehandling:**

Formannskapets innstilling ble enstemmig vedtatt.

KST - 161/25 Vedtak:

Gebyrer for følgende områder, slik de fremgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2026:

Vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Gebyrgrunnlaget settes til 100% av selvkost for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser.

Sammendrag:

Kommunaltekniske gebyrer fastsettes årlig i forbindelse med budsjettbehandlingen. Gebyrene er beregnet i henhold til selvkostforskriften.

Forslag til årsgebyr, inkl mva, for en normalhusholdning (71-300 m² og stipulert forbruk 200 m³):

Vann kr 6 004

Avløp kr 9 118

Renovasjon kr 3 688

Feiing kr 501

Slam kr 1 726

Miljøgebyr for tilsyn av private avløpsanlegg kr 837

I 2025 var gjennomsnittlig merverdiavgiftssats 20% for vann og avløp. I 2026 er satsen 15%. En normalhusholdning vil derfor betale kr 657 mindre i merverdiavgift for vann og avløp i 2026 som følge av endret sats.

Økning av avskrivningstiden for investeringer og ny metode for beregning av kalkylerenten fører til at en normalhusholdning sparer ca kr 1 130 inkl mva sammenlignet med de tidligere reglene.

Vedlegg:

Kommunale gebyrer gjeldende fra 01.01.26

Bakgrunn for saken:

Kommunaltekniske gebyrer fastsettes årlig i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Faktagrunnlag:

Gebyrene er beregnet i henhold til kommuneloven §15-1 og selvkostforskriften.

Rettslig grunnlag:

Gebyr for vann og avløp er gitt med hjemmel i vass- og avløpsanleggslova § 3 om "kommunale vass- og avløpsgebyr".

Gebyr for dekning av kostnader på avfallssektoren og gebyr for tømning av septiktanker mv. er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 34 om avfallsgebyr.

Gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser er gitt med hjemmel i forurensningslovens § 52 a.

Gebyr for feiing er gitt med hjemmel i brann- og eksplosjonsvernlovens § 28.

For avfall og slam skal kostnadene fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene i hht loven. For de øvrige områdene er selvkost den øvre rammen for gebyrer, men kommunen er ikke pålagt full kostnadsdekning.

Endring i budsjett- og regnskapsforskriften og selvkostforskriften - avskrivningstid og kalkylerente

Forskriftsendringen trer i kraft 01.01.26 med virkning fra og med budsjett- og regnskapsåret 2026.

Noen av endringene i budsjett- og regnskapsforskriften for kommuner og fylkeskommuner mv.:

- Maksimal avskrivningstid for ledningsnett økes fra 40 til 80 år. Kommunene skal også revurdere og eventuelt forlenge avskrivningstiden for investeringer i ledningsnett som ble foretatt i 2025 og tidligere, innenfor maksimal avskrivningstid på 80 år.
- Kommunen skal revurdere og eventuelt forlenge avskrivningstiden opp til 40 år for investeringer i forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner og høydebasseng som ble foretatt i 2019 og tidligere, innenfor maksimal avskrivningstid på 40 år.

Budsjett- og regnskapsforskriften slår fast at anleggsmidler som har begrenset utnyttbar levetid, skal avskrives over den utnyttbare levetiden til anleggsmiddelet. Med utnyttbar levetid siktes det til den perioden eiendelen forventes å kunne brukes. Kommunen må ta stilling til hvor lang den utnyttbare levetiden kan forventes å være, ut fra en faglig vurdering av av teknisk tilstand og andre forhold som påvirker levetiden.

Kommunen har, i samarbeid med konsulentfirmaet Momentum, foretatt en vurdering av Tønsberg kommunes anleggsmidler. I hovedsak vil kommunens ledningsnett bli avskrevet over 80 år mens pumpestasjoner og trykkøkingsstasjoner avskrives over 20 år.

Når levetiden på vann- og avløpsanlegg i kommunen utvides, har dette direkte innvirkning på kapitalkostnadene. Ved å forlenge levetiden reduseres årlige kapitalkostnader fordi investeringen fordeles over en lengre tidsperiode.

Selvkostregelverket krever at det beregnes kalkulatoriske rente- og avskrivningskostnader som skal bidra til å dekke kommunens samlede rente- og avdragsutgifter. For eksempel vil et anlegg med en investeringskostnad på 10 millioner kroner som skal avskrives over 40 år gi en årlig avskrivningskostnad på kr 250 000. Dersom samme anlegg i stedet avskrives over 80 år, reduseres den årlige kostnaden til kr 125 000. Avskrivningstiden har dermed direkte betydning for hvor mye kommunen kan kreve inn gjennom årlige vann- og avløpsgebyrer. Ved å forlenge avskrivningstiden skyves en større del av kostnadene over på fremtidige abonnenter, som også vil ha nytte av anleggene, noe som bidrar til en mer rettferdig fordeling over tid.

Endring i selvkostforskriften:

- Kalkylerenten for beregning av selvkost endres fra 5-årig swaprente pluss 0,5 prosentpoeng til 3-måneders NIBOR pluss 0,7 prosentpoeng.

Bakgrunnen for endringen er at 3-måneders NIBOR i større grad reflekterer det faktiske rentenivået kommunene står overfor, og dermed bedre legger til rette for at kommunene kompenseres for kapitalen som er bundet opp i selvkostfinansierte investeringer.

Merverdiavgift

Merverdiavgiftssatsen for vann, avløp og slam ble redusert fra 25% til 15% fra 01.07.25. Gjennomsnittlig mva for disse tjenestene ble da 20% i 2025.

I 2026 er merverdiavgiftssatsen 15% hele året. Denne endringen i helårseffekt for merverdiavgift bidrar til at årsgebyret for en normalhusholdning får en lavere økning fra 2025 til 2026.

Forholdet til kommuneplanen:

Vurderinger:

Nedenfor følger en oversikt som viser de forskjellige kostnadskomponentene innenfor hvert av gebyrområdene i 2026. Kapitalkostnader utgjør en vesentlig del av gebyrgrunnlaget for vann og avløp. Gebyrgrunnlaget består i hovedsak av direkte utgifter for de øvrige gebyrområdene.

2026 (tall i hele tusen kroner)

	Vann	Avløp	Reno- vasjon	Feiing	Slam	Gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser
Direkte driftsutgifter	87 507	134 660	76 486	10 688	3 918	2 060
Direkte kapitalkostnader	53 462	94 180	809	0	0	0
Indirekte kostnader	1 357	2 225	428	96	50	34
Gebyrer/inntekter	-159 061	-242 710	-82 538	-9 683	-3 272	-2 018
Til(+)/fra(-) fond	16 735 *)	11 645	4 815 **)	-1 101	-696 ***)	-76

*) Tar inn tidligere uinndekket beløp og avsetter 1 308 til fond

***) Tar inn tidligere uinndekket beløp og avsetter 2 373 til fond

***) Øker uinndekket beløp

Årsgebyr -fastledd og variabelt ledd

Tønsberg kommune har en todelt gebyrmodell, som består av et fastledd og et variabelt ledd (forbruksgebyr). I budsjett 2025 var fordelingen mellom fastledd og forbruksledd slik:

	Vann	Avløp
Fastledd	25%	30%
Variabelt ledd	75%	70%

Det foreslås å beholde denne fordelingen i budsjett 2026.

Endringer i gebyrområdene fra 2025 til 2026

Vann:

Gebyret øker med 6,3% for en normalhusholdning i 2026. Fastleddet blir kr 1 563 pr år og variabelt ledd blir kr 22,21 pr m3 (begge belp inkl 15% mva). For en normalhusholdning tilsvarer dette et gebyr på kr 6 004.

I 2025 var mva-satsen for vann i gjennomsnitt 20%. I 2026 er satsen på 15%. Det gjør at økningen i gebyr inkl mva ikke blir høyere enn 6,3%.

Det blir økte kostnader i forbindelse med kjøp av vann fra Vestfold Vann IKS. Hovedårsaken til økningen i vanngebyret fra Vestfold Vann skyldes økte kapitalkostnader som følge av høyere selvkostrente samt en økning i investert kapital.

Tønsberg kommune får økte rentekostnader og reduserte avskrivningskostnader sammenliknet med budsjett 2025. Det blir en netto reduksjon av de total kapitalkostnadene. Dette henger blant annet sammen med ny modell for beregning av kalkylerenten og endrede avskrivningsregler.

Forventet uinndekket beløp fra tidligere år, 15,1 mill kroner, er planlagt å tas inn gjennom gebyrene i 2026. Det er budsjetttert med å ha et positivt selvkostfond ved slutten av 2026.

Ved inngangen til 2027 er det ikke lenger noe uinndekket beløp fra tidligere år, og gebyrene ser ut til å kunne reduseres med 1,7% det året. Det ligger an til en reduksjon på 0,2% i 2028 og 1,6% i 2029.

Tilknytningsgebyrene holdes uendret.

Avløp:

Gebyret holdes uendret for en normalhusholdning i 2026. Fastleddet blir kr 2 807 pr år og variabelt ledd blir kr 31,56 pr m³ (begge beløp inkl 15% mva). For en normalhusholdning tilsvarer dette et gebyr på kr 9 118.

I 2025 var mva-satsen for avløp i gjennomsnitt 20%. I 2026 er satsen på 15%. Dette medfører at gebyr inkl mva kan holdes uendret.

Det blir økte rentekostnader og reduserte avskrivningskostnader sammenliknet med budsjett 2025. Det blir en netto reduksjon av de total kapitalkostnadene. Dette henger blant annet sammen med ny modell for beregning av kalkylerenten og endrede avskrivningsregler.

Gebyrene forventes å øke med 1,9% i 2027, 2,7% i 2028 og 10,3% i 2029. Økningen i 2029 skyldes hovedsakelig nytt nitrogenrenseanlegg.

Tilknytningsgebyrene holdes uendret.

Renovasjon:

Gebyrene holdes uendret for en normalhusholdning i 2026. Gebyret vil være på kr 3 688 inkl mva. Driftskostnadene til Vesar er budsjetttert lavere enn det var i budsjettet for 2025.

Det er beregnet å ta inn uinndekket beløp fra tidligere år og ha et positivt selvkostfond pr 31.12.26.

Gebyrene forventes å holde seg uendret i 2027 og 2028. I 2029 ligger det an til en mindre reduksjon på 0,8%.

Feiing:

Gebyret reduseres med 3,8%. Det er lav økning i utgifter til Vestfold Interkommunale Brannvesen og bruk av selvkostfond økes i forhold til budsjett 2025.

Økningen i gebyrene ser ut til å bli 13,2% i 2027, 3,9% i 2028 og 3,9% i 2029.

Slam:

Gebyret øker med 43,7%. I 2025 var gebyret på kr 1 201 inkl mva (gjennomsnittlig mva på 20%). I 2026 blir gebyret på kr 1 726 inkl 15% mva.

Det er budsjettetert med økning i utgifter til kjøp av tjenester for septiktømming. Uinndekket beløp vil øke i 2026, men dette tas inn igjen i 2027 og 2028. Pr 31.12.28 er det beregnet å ha et positivt selvkostfond.

Det er beregnet at gebyrene vil øke med 42,2% i 2027 og 47,0% i 2028. Siden tidligere uinndekket beløp er dekket inn gjennom gebyrene ved utgangen av 2028, er det budsjettetert med en reduksjon av gebyrene på 34,7% i 2029

Gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser:

Miljøgebyr for private avløpsanlegg øker med 4,6% i 2026. Gebyrområdet har et selvkostfond som reduseres gjennom økonomiplanperioden.

Økningen i gebyrene ser ut til å bli 3,8% i 2027, 4,9% i 2028 og 11,4% i 2029.

Endring i gebyrene for en normalhusholdning (beløp inkl mva):

	2025 (gjennomsnittlig mva = 20% i 2025 for VA og slam)	2026 (Mva for VA og slam er 15%)	Endring i kroner	Endring i %
Vann	5 648	6 004	356	6,3%
Avløp	9 118	9 118	0	0%
Renovasjon	3 688	3 688	0	0%
Feiing	521	501	-20	-3,8%
Sum	18 975	19 311	336	1,8% *)
Slam	1 201	1 726	525	43,7%
Miljøgebyr for tilsyn av private avløpsanlegg	800	837	37	4,6%

*) Økningen eksklusive mva er 5,2%

I 2025 var gjennomsnittlig merverdiavgiftssats 20% for vann og avløp. I 2026 er satsen 15%. En normalhusholdning vil derfor betale kr 657 mindre i merverdiavgift for vann og avløp i 2026 som følge av endret sats.

Økning av avskrivningstiden for investeringer og ny metode for beregning av kalkylerenten fører til at en normalhusholdning sparer ca kr 1 130 inkl mva sammenlignet med de tidligere reglene.

Utvikling i selvkostfond i hele tusen kroner (pr 31.12)

	Prognose 2025	2026	2027	2028	2029
Vann	-15 128	1 308	6 827	4 234	1 115
Avløp	1 287	13 247	21 173	15 694	4 773
Renovasjon	-2 440	2 373	4 774	4 551	805
Feiing	1 833	789	589	401	207
Slam	-2 073	-2 876	-2 460	36	43
Gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser	310	246	164	79	92
Sum fond	-16 211	15 087	31 067	24 995	7 035

Et overskudd som er avsatt til selvkostfond skal gå med til å dekke et fremtidig underskudd. Når det fremføres et overskudd, må det altså planlegges for at gebyrinntektene i kommende år må settes lavere enn årets gebyrgrunnlag, slik at overskuddet blir tilbakeført. Dette vil da skje gjennom bruk av selvkostfond som finansierer underskuddet. Det er frist på fem år for å tilbakeføre overskudd.

Et fremførbart underskudd skal dekkes inn av fremtidig overskudd. Når det fremføres et underskudd må det altså planlegges for at gebyrinntektene i kommende år må settes høyere enn årets gebyrgrunnlag, slik at underskuddet blir dekket inn. Det er en frist på fem år for å dekke inn fremførbart underskudd.

Tabellen ovenfor viser at vann, renovasjon og slam ser ut til å ha uinndekket beløp pr 31.12.25. Totalt er det forventet et uinndekket beløp på 16,2 mill kroner pr 31.12.25. Fra 31.12.26 viser sum fond et positivt beløp og fra 2028 er det budsjettert med at alle tjenesteområdene har positive selvkostfond.

Konsekvens for oppnåelse av FNs bærekraftsmål:

Ikke vurdert.

Effekt for klima:

Ikke vurdert.

Konsekvenser for barn og unge:

Ikke vurdert.

Alternative løsninger:

Det er flere muligheter for endringer. Her er noen eksempler:

Kommunestyret kan vedta at det ikke skal være full kostnadsdekning for vann, avløp, feiing og tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser. En slik løsning vil medføre at disse områdene subsidieres av kommunens øvrige drift, og det vil da gå ut over andre tjenesteområder.

Kommunestyret kan vedta en annen fondsbruk.

Kommunestyret kan vedta en annen fordeling mellom fastledd og forbruksgebyr for vann og avløp.

Økonomiske konsekvenser:

Prisen for tjenestekområder som behandles i denne saken beregnes etter prinsippet om selvkost. Det betyr at kommunen krever betaling for hva det koster kommunen å tilby slike tjenester.

Konklusjon:

Gebyrene for vann, avløp, renovasjon, feiing, slam og gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg og saksbehandling av utslippstillatelser, slik de fremgår av saken og vedlegg, gjøres gjeldende fra 1. januar 2026. For en normalhusholdning vil økningen inkl mva fra 2025 til 2026 være på kr 336. Det er en økning på 1,8%. Slam og gebyr for tilsyn av private avløpsanlegg er unntatt fra denne summen.

Videre behandling:

Saken avgjøres av kommunestyret

Tønsberg kommune, 30.10.2025

Mette Vikan Andersen
kommunedirektør

Torunn Årset
kommunalsjef